

Kurdish Human Rights Association

به بۆنه‌ی شه‌ست و سێهه‌مین سالوه‌گه‌ری راگه‌یاندنێ ئیعلامیه‌ی جیهانیی مافی مروّف

پوژێ شه‌مه‌، 10ی ده‌سامبه‌ری سالێ 2011 پێکه‌وته ده‌گه‌ل پوژێ له‌ دایکه‌بوونی راگه‌یاندنێ جیهانیی مافی مروّف. ئەم یادنامه‌یه‌ له‌ کاتیگدا یادی به‌خێر ده‌کرێته‌وه‌ که‌ له‌ زیندانه‌کانی کۆماری ئیسلامیی ئێراندا کۆمه‌لێکی یه‌کجار زۆر له‌ تیکۆشه‌رانی ئازادبخواز و ئەندامانی کۆمه‌له‌کانی مافی مروّف له‌ ژێر بێرهمانه‌ترین ئازار و ئەشکه‌نجی گراندا پوژ به‌سه‌ر ده‌به‌ن. زیندانی له‌ ئێراندا بێهه‌شه‌ له‌ سه‌ره‌تایی ترینی مافه‌کانی ئینسانی.

بریارنامه‌ی 217 له‌ له‌ لایه‌ن ریکخراوی نه‌ته‌وه‌ یه‌کگرته‌وه‌کانه‌وه‌ له‌ 10 دسامبه‌ری 1948 په‌سه‌ند کرا و ئەلینور پۆزولت سه‌روۆکی ئەو کاتی کوموسیونی ریکخراوی مافی مروّف ئەو په‌سه‌ندکراوه‌ی به‌ ماگنا کارتا ناوزه‌د کرد و به‌ 48 ده‌نگ بریاری له‌ سه‌ر درا.

ئەم بریارنامه‌یه‌ ، که‌ ئێرانیش یه‌کیک له‌ واژۆکه‌رانی بوو، له‌ 30 خال پیکهاتوو. ئەم 30 خالانه‌ هه‌موو مافه‌کانی حقوکی - ئابووری - کۆمه‌لایه‌تی - سیاسی و فه‌ره‌ه‌نگیی مروّفی سه‌ر زه‌وی ده‌ خۆی ده‌گرێت. خاله‌کانی 3 - 21 سه‌باره‌ت به‌ مافی سیاسی - مه‌ده‌نی تاک و کۆی کۆمه‌لگای مروّفه‌. خاله‌کانی 22 - 27 له‌ مافه‌کانی فه‌ره‌ه‌نگی - کۆمه‌لایه‌تی و ئابووری ده‌دوێت، که‌ تێیدا باس له‌ ریکخراوه‌ پێشه‌یی ده‌کات و به‌شداریی ئازادانه‌ی هه‌موو ئەندامانی کۆمه‌لگای ئینسانیی تێیدا ده‌سته‌به‌ر ده‌کات. تێیدا، خویندن و ئاخفتی (فسه‌کردن) به‌ زمانی زگماکی ، یه‌کیک له‌ سه‌ره‌کی ترینی مافی مروّف ناسیندراوه‌.

ئێران ئەگه‌رچی یه‌کیک له‌ واژۆکه‌رانی ئەم په‌یماننامه‌یه‌، که‌چی له‌ به‌ر چاوی جیهانیان یه‌کایه‌کی به‌نده‌کانی راگه‌یاندنێ جیهانی دینیته‌ به‌ر پرسیار و به‌ ئاشکرا پێشیلان ده‌کات. هه‌ر ئیستا، واته‌ له‌ سالوه‌گه‌ری په‌سه‌ندکردنی ئەم ئیعلامیه‌ جیهانییه‌دا، زیندانه‌کانی کۆماری ئیسلامیی ئێران له‌ مروّفی هه‌لسوراوی مه‌ده‌نی، مامۆستایان، کرێکاران، خویندکاران و هه‌موو چین و توێژه‌کانی بیرجیاواز و تیکۆشه‌ری ئێرانی، ئاخندراون.

له‌ یه‌که‌م ماده‌ی به‌یاننامه‌که‌ دا هاتوو که‌ : " مروّف به‌ ئازادی دێته‌ سه‌ر دنیا؛ هه‌ربۆیه‌ له‌ باری چۆنییه‌تی ژبانی دا ده‌بێ ئازاد و به‌رامبه‌ر بن... " ئەم سه‌ره‌ستیی و ئازادییه‌ هه‌تا ئاخ ماده‌ی به‌یاننامه‌که‌ پشتی مروّف بو‌گه‌یشتن به‌ ئازادی و کامه‌رانی ده‌گریت، که‌چی ئێران به‌ شیوه‌یه‌کی سیستماتیک پێشیلکه‌ری هه‌موو خال و به‌نده‌کانی په‌یماننامه‌یه‌. له‌ ئێرانی فره‌نه‌ته‌وه‌یی دا هیچ نه‌ته‌وه‌یه‌ک بو‌ی نییه‌ به‌ زمانی زگماکی خۆیی بخوینیت و سه‌رجه‌م ناچارن به‌ زمانی فارسی خواست و هه‌ستی ده‌روون ده‌ر بپرن.

